
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN EKONOMİK KALKINMA ALGILARININ ANALİZİ

ANALYSIS FOR PERCEPTIONS OF UNIVERSITY STUDENTS ON ECONOMIC DEVELOPMENT

Meltem OKUR DİNÇSOY¹ Özgür TAŞDEMİR²

Geliş Tarihi: 27.10.2016
(Received)

Kabul Tarihi: 13.12.2016
(Accepted)

ÖZ: Ekonomik kalkınma tarih boyunca bütün toplumlarda önemli olmuştur. Kalkınma iktisadının gelişme süreci içerisinde ortaya çıkan kavramlar toplumun farklı kesimleri tarafından farklı algılanabilmektedir. Bu çalışmada, Trakya Üniversitesi 2015-2016 öğretim yılında İktisat Bölümünde okuyan 288 öğrenciye 12 tanesi Likert tipi soru olmak üzere, kalkınma ve Türkiye Ekonomisi üzerine, toplam 38 soru sorulup anlamlı farklılıklar olup olmadığı SPSS 17.0 (Statistical Packet for Social Scieces) programı kullanılarak test edilmiştir. Katılımcıların, cinsiyet değişkeni bakımından sektör tercihinde, gelir değişkeni bakımından tarıma verilen destekler, öğretim programı değişkeni bakımından asgari ücret düzeyinde, sınıf değişkeni bakımından bölüm memnuniyeti, aile geliri değişkeni bakımından geçim sıkıntısı çekmede, yaş değişkeni bakımından asgari ücret düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Mann-Whitney U test sonucuna göre cinsiyet değişkeni bakımından mali destekler ve turizmin gelişmesinin kalkınma için önemli olduğunu düşünenler arasında bir farklılık bulunmuştur. Kruskal Wallis test sonucuna göre bireysel aylık gelir, sınıf ve aile geliri değişkenlerinde sırasıyla tarımın gelişmesi, bölgesel markalar yaratılması, sektörlerarası işbirliği, kültürel ve sosyal gelişmenin kalkınma için önemli olduğunu düşünenler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Sonuç olarak, öğrencilerin, kalkınma ve Türkiye Ekonomisi algılarında, eğitim düzeyleri kadar demografik özellikleri bakımından da önemli farklılaşmalar saptanmıştır.

Anahtar Kelime: Üniversite öğrencisi, kalkınma, SPSS, Türkiye Ekonomisi

ABSTRACT: Economic development has been important in all societies throughout the history. Today, the concept of economic development is differently perceived by different segments of society. In this study, a total of 38 questions about development and Turkish Economy are asked to 288 students in Trakya University/Department of Economics in 2015 academic year and significant

¹ Yrd. Doç. Dr., Trakya Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü
meltemokurdincsoy@trakya.edu.tr

² Öğr. Görv. Dr. Trakya Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü
ozgurtasdemir@trakya.edu.tr

differences were tested by SPSS 17.0 (Statistical Packet for Social Sciences). There are statistically significant differences according to the participants' gender, income, educational course, grade, family income variables. Also, there are statistically significant differences for gender in Mann-Whitney U and for individual income, grade and family income in Kruskal-Wallis test results. Consequently, it is observed that demographic characteristics of students are more dominant than the educational level of students on their development and Turkish Economy perceptions.

Keywords: University student, development, SPSS, Turkish Economy

1. GİRİŞ

Ekonomik kalkınma tarih boyunca bütün toplumlarda önemli olmuştur. Günümüzde de önemi giderek artmaktadır. Bu konuda ülkeler, çeşitli sosyal ve ekonomik önlemler aldıkları gibi toplumun farklı alanlarını ve kesimlerini kapsayan plan ve projeler hayata geçirmektedirler. Bazı kritik dönemlerde ekonomi içerisinde orta ve uzun vadeli kalkınma hareketlerini belirleyecek yapısal uyum ve değişim süreçleri de planlanmaktadır. Bu süreçlerin işleyişinde planları yapanlarla uygulayıcı aktörler aynı olabilirken, doğal olarak, planların kapsadığı toplumsal kesimler demografik çeşitlilik bakımından oldukça heterojen bir yapıdadır.

Jones'un (2001) çalışmasında çeşitli büyüklüklerdeki ekonomilerden bahsederken çok zengin ve çok yoksul olanlar haricinde bazı ekonomiler hızlı büyürken bazılarının hiç büyüyemediğine vurgu yapmıştır. Dünya üzerinde yer alan ülkelerin çoğu da bu iki uç arasında bulunmakta ve bazı ekonomiler hızlıca yer değiştirmektedir. Özellikle klasik iktisatçıları meşgul eden 'Neden biz daha zenginiz, diğerleri daha yoksul?' sorusu günümüzde de hala cevap aranan konular arasındadır. Bu bakımdan mikro iktisat ile başlayan teorik açıklamalar ve yaklaşımlar yanında, günümüzde toplumun değişik katmanlarındaki yansımaları da inceleme ihtiyacı derinden hissedilmektedir.

Berber (2006), ekonomik kalkınma kavramını, bir süreç olarak irdeleyip, bir ülkede üretim ve gelir artışıyla beraber ekonomik, sosyal, kültürel ve politik alanlarda yaşanan değişim olarak değerlendirmiştir. Ekonomik refahın artmasına bağlı olarak yoksulluğun ortadan kalkması, kalkınmanın en kolay hissedilen belirtisi olarak görülse de, gelir dağılımı adaletinden, sosyal devlet kavramının kurumsallaşmasına kadar geniş bir yelpazede değerlendirilmesi gereken bir alandır.

İkinci Dünya Savaşı sonrası kalkınma ekonomisi ayrı bir süreç girmiştir, çünkü savaş sonrası büyük sömürge imparatorluklarında başlayan çözülmeye yeni birçok ulus devlet kurulmuştur (Dinçsoy, 2015: 84). Yeni

kurulan bu devletler için ulusal kurtuluş ve ekonomik kalkınma kavramları bütünleşirken, küresel düzeyde itibar kazanmaları için güçlü bir ekonomiye sahip olmaları gerekmiştir ve dolayısıyla kalkınma iktisadı kavramı uygulamada daha da önem kazanmıştır. Bu açıdan, kalkınma ekonomisi iktisat biliminin en yeni konularından ve araştırma alanlarından biridir.

Kalkınma ekonomisi kavramının temel amacı, gelişmekte olan ülkelerde yaşayan bireylerin hayat standartlarının düşük olmasının sebeplerini araştırmak ve bu ülkelerde yaşayan bireylerin sosyal ve refah düzeyi yüksek olan ülkelerdeki bireylerin düzeyine ulaştırmak için gerekli olan çeşitli stratejileri geliştirmektir (Kaptan ve Taşdemir, 2008: 7). Dolayısıyla dünyadaki bütün toplumlar, daha iyi şartlarda yaşamak ve modern toplumlar içerisinde yer almak için var gücüyle mücadele ettiğini görüyoruz (Todaro ve Smith, 2012: 2-4). Bu konuda da üniversitelere çok önemli görevler düşmektedir ve üniversiteler gerek doğrudan gerekse dolaylı olarak çok önemli katkılar sağlamaktadır. Özellikle iktisat fakülteleri bu konuda aldıkları iktisat bilgisi alt yapısı ile ülke ekonomisinin tanımlanmasında, tartışılmasında ve gelişmesinde önemli katkılar sağlayacaktır.

Literatür taraması sonucunda, Türkiye’de, üniversitelerin ekonomi ile ilgili bölümlerinde okuyan öğrencilerin spesifik olarak ekonomi algıları, kalkınma farkındalıkları ve beklentileri üzerine yeterli çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir. Üniversite öğrencileri üzerine yapılan bazı çalışmalar aşağıya çıkarılmıştır.

Hacettepe Üniversitesi’ne bağlı 9 fakültede öğrenim gören öğrencilerin üniversitenin sağladığı akademik hizmetlere ilişkin beklenti ve memnuniyet düzeylerini belirlemek amacıyla öğrenci beklenti ve memnuniyet anketi yapılmıştır ve öğrencilerin beklentilerinin yüksek memnuniyetlerinin düşük olduğu sonucuna varılmıştır. (Ekinci ve Burgaz, 2007).

Hacettepe Üniversitesi ve Bilkent Üniversitesi öğrencilerine yapılan başka bir çalışmada her iki üniversitenin öğrencilerinin de okuma alışkanlığının zayıf olduğu ve düzenli okumadıkları sonucuna varılmışlardır (Yılmaz, Köse ve Korkut, 2008)

Duygusal zekânın iletişim becerileri üzerine etkisini üniversite öğrencileri üzerinde inceleyen bir çalışmada tanımlayıcı istatistikler, faktör ortalamaları, korelasyon ve regresyon analizleri kullanılmıştır ve yapılan çalışma sonuçları duygusal zekânın alt boyutlarından empatik duyarlılık

boyutunun iletişim becerileri üzerindeki etkisi istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur (Çetinkaya & Alparslan, 2011)

Akdeniz Üniversitesi merkez yerleşkesinde öğrenim gören öğrencilerin serbest zaman özellikleri, dış mekan rekreasyon eğilimleri ve bu yöndeki taleplerini belirlemek amacıyla Akdeniz Üniversitesi öğrencileri arasında rastgele seçilen 386 öğrenciye anket uygulanmış, zaman ve gelir açısından fazla kısıtlayıcı bir sorunu bulunmayan öğrencilerin, gerek üniversite ve gerekse Antalya kentinin olanaklarından yeterince yararlanmadığı sonucuna varılmıştır (Mansuroğlu, 2002).

Türk ve İngiliz üniversite öğrencilerinin duygusal farkındalık ve duygularını ifade etme yeterliliklerinin psikolojik iyi oluşlarını yordayıp³ yordamadığını incelemek amacıyla yapılan bir çalışmada üniversite öğrencilerinin duygularını fark etmeleri ve ifade etmelerinin psikolojik iyi oluşu yordadığı sonucuna varılmıştır (Kuyumcu ve Güven, 2012).

ODTÜ İktisat, Erciyes Üniversitesi (EÜ) ve Niğde Üniversitesi (NÜ) İktisat ve İşletme Bölümü öğrencilerinin profillerinin karşılaştırılması amacıyla yapılan çalışmada, öğrencilerin, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği ile ilgili görüşleri araştırılmıştır. Türkiye AB'ye girmeli midir? Sorusuna bütün bölüm öğrencilerinin yarısından fazlası evet demiştir. Türkiye'nin AB üyeliğini isteyen öğrenciler, daha kolay eğitim olanağı bulma seçeneğine 1. derecede önem verirken, daha medeni yaşam standardına ulaşmayı 2. derecede, AB ülkelerine daha kolay yerleşmeyi 3. derecede, daha kolay istihdam olanağı bulmayı ise 4. derecede önemli görmüşlerdir. Olumsuz yanıt veren öğrencilerden NÜ öğrencileri ağırlıklı olarak başka alternatifler aranmasını, EÜ öğrencileri ise AB'nin Türkiye'yi birliğe kabul etmeyeceğini ifade etmişlerdir. AB'yi öğrencilerin yaklaşık yarısı "ekonomik birlik" olarak tanımlamıştır. Öğrenciler, Türkiye'nin önündeki en büyük engeli ekonomik açıdan zayıf olmasını görürken en düşük engeli de insan haklarında zayıflığı olarak değerlendirmişlerdir (Bilgili, Uçan ve Çetin, 2003).

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, öğrencilerinin çevre duyarlılığına ilişkin yapılan bir çalışmada, bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre çevre duyarlılıklarının daha yüksek olduğu; çöpleri kâğıt, plastik, cam vb. şeklinde sınıflandırma konusunda öğrencilerin her zaman

³Yordamak: Bilinen veya gözlenen durumlardan yola çıkarak bilinmeyen veya gözlenmeyen durumlar hakkında tahminde bulunmak (Türk Dil Kurumu).

duyarlılık göstermedikleri; öğrencilerin önemli bir kısmının hava, su, toprak kirlenmesi ve ekolojik denge konusunda bilinçlenmeleri için yeterli eğitim almadıklarını ifade ettikleri gibi önemli bulgular elde edilmiştir (Çabuk ve Karacaoğlu, 2003:196-197).

ODTÜ iktisat bölümü öğrenci profilini belirlemek üzere 1995 ve 1996 yıllarında yapılan iki anket çalışması (Şenses, 2005) ve sekiz yıllık bir aradan sonra yapılan diğer bir çalışma ile sekiz yıllık süre içerisinde üniversite giriş sınavının öğrenciler üzerinde yarattığı değişiklikler araştırılmıştır. Öğrencilerin sosyoekonomik kökenleri yanında, üniversite yaşamını sosyal ve akademik açıdan değerlendirmeyi amaçlayan çalışma, Mayıs 2004'te üçüncü sınıf öğrencilerine yapılmıştır ve önceki anket sonuçlarıyla karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Sekiz yılda önemli değişiklikler olduğu gözlemlenerek, üniversite giriş sınav sisteminde yapılacak değişikliklerin amaçlananın ötesinde etkileri olabileceği bu yüzden de çok titiz bir şekilde hazırlanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Alışılmış anlamıyla ekonomik kalkınma bir sosyal değiş(tir)me sistemidir ve içinde gerçekleştirdiği sosyal çevreyle de yakından ilişkilidir. Bu ilişki iki taraflı bir etkileşim ilişkisi olup, ekonomik kalkınma süreci hem içinde bulunduğu toplumun değerler sistemini etkiler hem de bu değerler sisteminden etkilenir. Bu etkileşim de hem olumlu hem de olumsuz olarak gerçekleşebilir (Orman, 2008: 25). Kalkınma çabalarının amaçları temelde 6 başlık altında toplanabilir. Bunlar; 'üretim ve teknoloji', 'hayat standardı', 'İstihdam', 'hâkimiyet', 'çevre koruma' ve 'özgürlük'(Kaynak, 2007: 59). Bu bakımdan kalkınma, ekonomik büyüme ve gelişme kavramları ile çokça karıştırılmaktadır ve basitleştirilmektedir. Oysaki kalkınma, hayatın içindeki birçok sosyoekonomik olguyu kapsayan, kavramları ilişkilendiren ve insanları ilgilendiren bir alandır.

2. ÇALIŞMANIN AMACI, KAPSAMI VE YÖNTEMİ

Bu çalışmanın amacı, kalkınma iktisadının gelişme süreci içerisinde ortaya çıkan kavramlarının günümüzde, üniversitelerde iktisat okuyan öğrencilerin ekonomik kalkınma konusundaki bakış açıları ve nasıl algıladıklarının tespit edilmesidir. Hedef kitle olarak Trakya Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesinin, teorik alt yapı bakımından diğer bölümlerden ayrıştığı düşünülen İktisat Bölümünün öğrencileri seçilmiştir. Sonuç olarak, farklı sınıflardaki iktisat öğrencilerinin kalkınma konusunda nasıl farklılaştıklarının, güncel ve teorik bilgi düzeylerinin nasıl değiştiğinin araştırılarak kalkınma ve Türkiye ekonomisi açısından değerlendirilmeye

çalışılmıştır. Araştırmada birincil veri kaynaklarından yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır ve öğrencilere 12 tanesi Likert tipi soru olmak üzere toplam 38 soru sorulmuştur. İlk olarak, grubun demografik özellikleri ve sorulara verdikleri cevaplar özet tablolar halinde verilmiştir. İkinci olarak hipotez testleri kurulup, istatistiksel olarak anlamlı bulgular detaylı olarak tablolarda gösterilmiştir. Son olarak da Likert tipi sorular için Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri yapıp, sonuçlar tablolarda gösterilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 17.0 (Statistical Packet for Social Scieces) programı kullanılmıştır.

3. ARAŞTIRMANIN SINIRLARI, EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Trakya Üniversitesinde öğrenim gören 43.099 öğrenci olup, bunların 4.734'ü İktisadi İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim görmektedir. Araştırmanın ana kütlesi 2015-2016 yılı içinde sadece Trakya Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi İktisat lisans öğrencileriyle sınırlandırılmış olup toplam 869 öğrencinin 280'sine anket çalışması uygulanmıştır. Araştırma, İktisat bölümlerinde okuyan birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin hem birinci hem de ikinci öğretim öğrencilerini kapsamaktadır. Ana kütlenin tamamına ulaşamadığından rastlantısal örneklem yöntemi uygulanmıştır. Ayrıca, çalışmanın bir ileri aşamasında, İktisadi İdari Bilimler Fakültesinin diğer bölümlerinden işletme, ekonometri ve çalışma ekonomisi öğrencilerini de kapsayan daha geniş bir çalışmanın yapılması bölümler arası karşılaştırmalı analizlere ve değerlendirmelere ulaşılabilmesi açısından önemli görülmektedir.

4. VERİ VE ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

Araştırmada birincil veri kaynaklarından yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır ve örneklem grubuna ait demografik veriler Tablo 1'de, katılımcıların kalkınma ve Türkiye Ekonomisi ile ilgili bazı sorulara vermiş oldukları cevapların tamamı Tablo 2a, 2b, 2c ve 2d'de detaylı olarak gösterilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri

		Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Cinsiyet	Kadın	148	51.4	51.4	51.4
	Erkek	140	48.6	48.6	100
Öğretim Programı	1. öğretim	159	55.2	55.2	55.2
	2. öğretim	129	44.8	44.8	100
Sınıf	1.Sınıf	27	9.4	9.4	9.4
	2. Sınıf	71	24.7	24.7	34
	3. Sınıf	73	25.3	25.3	59.4
	4. Sınıf	117	40.6	40.6	100
Yaş	22 ve altı	208	72.2	72.2	72.2
	22 üzeri	80	27.8	27.8	100
Kişisel Gelir	Aylık	300 ve altı	34	11,8	11,8
		301-500	108	37,5	49,3
		501-800	81	28,1	77,4
		801-1100	38	13,2	90,6
		1101 ve üzeri	27	9,4	100
Aile Geliri⁴	500 ve altı	8	2,8	2,8	2,8
	501-1000	16	5,6	5,6	8,3
	1001-1500	47	16,3	16,3	24,7
	1501-2000	52	18,1	18,1	42,7
	2001-2500	48	16,7	16,7	59,4
	2501-3000	37	12,8	12,8	72,2
	3001-3500	31	10,8	10,8	83
	3501 ve üstü	49	17	17	100

⁴ TUIK'in ayırımına göre aile, evlilik, kan bağı ve yasal yollarla birbirine bağlı, karşılıklı hak ve yükümlülüklerle bir arada yaşayan insan topluluğu olup, hanehalkı ise, aralarında akrabalık bağı bulunsun ya da bulunmasın aynı konutta yaşayan bir veya birden fazla kişiden oluşan topluluktur (İstatistiklerle Aile, 2014).

Tablo 2a: Anket Soruları ve Cevaplar

Sorular	Cevaplar	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Yeni fikirlere açık ve girişimci bir ruha sahip misiniz?	Evet	228	79.2	79.2
	Hayır	24	8.3	87.5
	Kararsızım	36	12.5	100.0
Bölümünüzden memnun musunuz?	Evet	170	59.0	59.0
	Hayır	32	11.1	70.1
	Kısmen	86	29.9	100.0
Türkiye Ekonomisinin gidişatını nasıl buluyorsunuz?	İyiye gidiyor	14	4.9	4.9
	Kötüye gidiyor	209	72.6	77.4
	Ne iyi ne kötü	57	19.8	97.2
	Fikrim yok	8	2.8	100.0

Tablo 2b: Anket Soruları ve Cevaplar

Sorular	Cevaplar	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçim sıkıntısı çekiyor musunuz? Ekonomik sistemlerden hangisinin daha iyi olduğunu düşünüyorsunuz?	Evet	75	26.0	26.0
	Hayır	118	41.0	67.0
	Kısmen	95	33.0	100.0
	Sosyalizm	81	28.1	28.1
	Liberalizm	38	13.2	41.3
	Karma	93	32.3	73.6
	Ekonomi	46	16.0	89.6
	Fikrim yok	9	3.1	92.7
Sizce ekonomik kalkınmaya nereden başlanmalı?	Komünizm	14	4.9	97.6
	Kapitalizm	7	2.4	100.0
	İslam	7	2.4	100.0
	Ekonomisi	174	60.4	60.4
	Köylerden	25	8.7	69.1
Yabancı sermayeye karşı mısınız?	Kentlerden	59	20.5	89.6
	Bölgelerden	25	8.7	98.3
	Merkezden	5	1.7	100.0
	Fikrim yok	5	1.7	100.0
Yabancı sermayeye karşı mısınız?	Evet	64	22.2	22.2
	Hayır	153	53.1	75.3
	Kısmen	71	24.7	100.0
	Evet	10	3.5	3.5

Tarıma verilen destekleri yeterli buluyor musunuz?	Hayır	241	83.7	87.2
	Kısmen	37	12.8	100.0
Sanayiye verilen destekleri yeterli buluyor musunuz?	Evet	26	9.0	9.0
	Hayır	212	73.6	82.6
	Kısmen	50	17.4	100.0

Tablo 2c: Anket Soruları ve Cevaplar

Sorular	Cevaplar	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Asgari ücretin kaç lira olduğunu biliyor musunuz?	Evet	277	96.2	96.2
	Hayır	11	3.8	100.0
Asgari ücret kaç lira olmalı?	500 - -	7	2.4	2.4
	501-800	2	0.7	3.1
	801-1100	11	3.8	6.9
	1101-1400	65	22.6	29.5
	1401-1700	137	47.6	77.1
	1701-2000	41	14.2	91.3
	2000 - +	25	8.7	100.0

Tablo 2d: Anket Soruları ve Cevaplar

Sorular	Cevaplar	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Bölgesel kalkınma ve bölgesel gelir dağılımı adaleti önemli mi?	Evet	205	71.2	71.2
	Hayır	71	24.7	95.8
	Kararsızım	12	4.2	100.0
Gelir dağılımı yeterince adil mi?	Evet	8	2.8	2.8
	Hayır	276	95.8	98.6
	Kısmen	4	1.4	100.0
Ülkenin kalkınmasında kamu kuruluşları mı özel kuruluşlar mı daha etkili?	Kamu	82	28.5	28.5
	Özel	52	18.1	46.5
	İkisi de	146	50.7	97.2
	Fikrim yok	8	2.8	100.0
Yeni yatırım yapmak isterseniz hangi sektörü tercih edersiniz?	Tarım	34	11.8	11.8
	Hizmet	128	44.4	56.3
	Diğer	15	5.2	61.5
	Sanayi	38	13.2	74.7
	Eğitim	47	16.3	91.0
	Finans-Banka	26	9.0	100.0
Devlet ve özel kuruluşların kalkınmaya ve gelir dağılımı adaletine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz?	Evet	163	56.6	56.6
	Hayır	53	18.4	75.0
	Kararsızım	72	25.0	100.0

Çalışmada öğrencilerin demografik özellikleri ile değişik soru tiplerine verdikleri cevaplar arasındaki anlamlı farklılıklar test edilmiştir. Çalışmanın sonucunda anlamlı farklılıklar bulunan değişkenlere ait hipotez testleri kurulmuştur⁵. Uygulanan testlere ilişkin bilgiler ve çıktılar bulgular kısmında detaylı olarak verilmiştir. Çalışmada kullanılan likert tipli soru

⁵ Bu çalışmanın amacı yönelik test edilecek sorularla için H_0 (null) hipotezler verilmiştir.

formunun genel güvenilirlik analizleri için Cronbach Alfa Katsayısı yöntemi kullanılmıştır⁶ ve yüksek derecede güvenilirlerdir.

H₁: Ekonomik sistemlerden hangisinin daha iyi olduğunu düşünüyorsunuz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H₂: Türkiye'de yatırım yapmak isteseyiz hangi sektörü tercih edersiniz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H₃: Ülkemizde tarıma verilen destekleri yeterli buluyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların bireysel aylık gelirlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H₄: Sizce Türkiye'de asgari ücret en az ne kadar olmalıdır? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların bireysel aylık gelirine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H₅: Ülkemizde tarıma verilen destekleri yeterli buluyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların öğretim programlarına göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H₆: Türkiye'de yatırım yapmak isteseyiz hangi sektörü tercih edersiniz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların öğretim programlarına göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H₇: Bölümünüzden memnun musunuz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların sınıflarına göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H₈: Ekonomik sistemlerden hangisinin daha iyi olduğunu düşünüyorsunuz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların sınıflarına göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H₉: Geçim sıkıntısı çekiyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların aile gelirlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

⁶Değişkenlerin arasındaki farklılıkların belirlenmesi amacıyla ki-kare bağımsızlık testi uygulanmıştır. Varyansların homojen ve normal dağılım göstermemesi nedeniyle analizlerde ilişkisiz iki grup için Mann-Whitney U Testi, ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında ise Kruskal-Wallis H-Testi kullanılmıştır. Sonuçların yorumlanmasında 0.05 anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır (Balcı, 2006 & Büyüköztürk, 2002).

H₁₀: Sizce Türkiye'de asgari ücret en az ne kadar olmalıdır? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların yaşlarına göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Kruskal-Wallis H ve Mann-Whitney U testleri için oluşturulan hipotezler aşağıda verilmiştir.

H₁₁: Ülkelerin kalkınmasında devletin vereceği desteklerin “bölgesel markalar yaratılması” için oldukça önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların bireysel aylık gelirine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H₁₂: Ülkelerin kalkınmasında devletin vereceği desteklerin “tarımın gelişmesi” için oldukça önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların bireysel aylık gelirine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H₁₃: Ülkelerin kalkınmasında devletin vereceği desteklerin “sektörler arası işbirliği” için oldukça önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların sınıflarına göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H₁₄: Ülkelerin kalkınmasında devletin vereceği desteklerin “Kültürel ve Sosyal Gelişme” için oldukça önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların aile gelirlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H₁₅: Ülkelerin kalkınmasında devletin vereceği desteklerin “Turizmin Gelişmesi” için oldukça önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

H₁₆: Ülkelerin kalkınmasında devletin vereceği desteklerin “Mali Destekler” için oldukça önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

5. BULGULAR

Tablo 3: Ekonomik sistemlerden hangisinin daha iyi olduğunu düşünüyorsunuz sorusuna verilen cevapların cinsiyete göre dağılımı

Crosstab		Ekonomik Sistemler							Toplam
Cinsiyetiniz		Sosyalizm	Liberalizm	Karma Ekonomi	Fikrim yok	Komünizm	Kapitalizm	İslam Ekonomisi	
Kadın	Kişi	45	17	49	30	2	3	2	148
	%	30.4	11.5	33.1	20.3	1.4	2.0	1.4	100.0
Erkek	Kişi	36	21	44	16	7	11	5	140
	%	25.7	15.0	31.4	11.4	5.0	7.9	3.6	100.0
Toplam	Kişi	81	38	93	46	9	14	7	288
	%	28.1	13.2	32.3	16.0	3.1	4.9	2.4	100.0
					Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)		
Pearson Chi-Square					14.375 ^a	6	.026		
Likelihood Ratio					14.930	6	.021		
Linear-by-Linear Association					2.917	1	.088		
N of Valid Cases					288				

a. 4 cells (28.6%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3.40.

Tablo 4: Türkiye'de yatırım yapmak isterseniz hangi sektörü tercih edersiniz sorusuna verilen cevapların cinsiyete göre dağılımı

Crosstab		Yeni Yatırım Sektör Tercih						Toplam
Cinsiyetiniz		Tarım	Hizmet	Diğer	Sanayi	Eğitim	Finans-Banka	
Kadın	Kişi	9	72	6	16	31	14	148
	%	6.1	48.6	4.1	10.8	20.9	9.5	100.0
Erkek	Kişi	25	56	9	22	16	12	140
	%	17.9	40.0	6.4	15.7	11.4	8.6	100.0
Toplam	Kişi	34	128	15	38	47	26	288
	%	11.8	44.4	5.2	13.2	16.3	9.0	100.0
				Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)		
Pearson Chi-Square				15.808 ^a	5	.007		
Likelihood Ratio				16.200	5	.006		
Linear-by-Linear Association				2.868	1	.090		
N of Valid Cases				288				

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7.29.

Tablo 5: Ülkemizde tarıma verilen destekleri yeterli buluyor musunuz sorusuna verilen cevapların bireysel aylık gelire göre dağılımı

Crosstab	Tarıma Destek			Toplam	
	Aylık	Evet	Hayır		
Bireysel Gelir					
- -300	Kişi	4	27	3	34
	%	11.8	79.4	8.8	100.0
301-500	Kişi	5	85	18	108
	%	4.6	78.7	16.7	100.0
501-800	Kişi	1	73	7	81
	%	1.2	90.1	8.6	100.0
801-1100	Kişi	0	31	7	38
	%	.0	81.6	18.4	100.0
1101 - +	Kişi	0	25	2	27
	%	.0	92.6	7.4	100.0
Toplam	Kişi	10	241	37	288
	%	3.5	83.7	12.8	100.0
			Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square			15.958 ^a	8	.043
Likelihood Ratio			16.040	8	.042
Linear-by-Linear Association			1.095	1	.295
N of Valid Cases			288		

a. 8 cells (53.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .94.

Tablo 6: Sizce Türkiye'de asgari ücret en az ne kadar olmalıdır sorusuna verilen cevapların bireysel aylık gelire göre dağılımı

Crosstab		Asgari Ücret Kaç Lira Olmalı							Toplam	
Bireysel Gelir	Aylık	- 500	501-800	801-1100	1101-1400	1401-1700	1701-2000	2000 +		
- 300	Kişi	0	0	4	8	16	4	2	34	
	%	.0	.0	11.8	23.5	47.1	11.8	5.9	100.0	
301-500	Kişi	3	1	6	33	45	11	9	108	
	%	2.8	.9	5.6	30.6	41.7	10.2	8.3	100.0	
501-800	Kişi	2	1	0	17	43	12	6	81	
	%	2.5	1.2	.0	21.0	53.1	14.8	7.4	100.0	
801-1100	Kişi	0	0	0	3	18	10	7	38	
	%	.0	.0	.0	7.9	47.4	26.3	18.4	100.0	
1101+	Kişi	2	0	1	4	15	4	1	27	
	%	7.4	.0	3.7	14.8	55.6	14.8	3.7	100.0	
Toplam	Kişi	7	2	11	65	137	41	25	288	
	%	2.4	.7	3.8	22.6	47.6	14.2	8.7	100.0	
				Value	d	Asymp. Sig. (2-sided)				
				36.567 ^a	2	.048				
				39.980	2	.021				
				3.897	1	.048				
				N of Valid Cases						288

a. 20 cells (57.1%) have expected count less than 5. The minimum expected count is. 19.

Tablo 7: Ülkemizde tarıma verilen destekleri yeterli buluyor musunuz sorusuna verilen cevapların öğretim programına göre dağılımı

Crosstab		Tarıma Destek			Toplam
Hangi Öğretim Programı		Evvet	Hayır	Kısmen	
1. Öğretim	Kişi	1	141	17	159
	%	.6	88.7	10.7	100.0
2. Öğretim	Kişi	9	100	20	129
	%	7.0	77.5	15.5	100.0
Toplam	Kişi	10	241	37	288
	%	3.5	83.7	12.8	100.0
		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square		10.608 ^a	2	.005	
Likelihood Ratio		11.483	2	.003	
Linear-by-Linear Association		.108	1	.742	
N of Valid Cases		288			

a. 1 cells (16.7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4.48.

Tablo 8: Türkiye'de yatırım yapmak isterseniz hangi sektörü tercih edersiniz sorusuna verilen cevapların öğretim programına göre dağılımı

Crosstab		Yeni Yatırım Sektör Tercih						Toplam
Hangi Öğretim Programı		Tarım	Hizmet	Diger	Sanayi	Eğitim	Finans-Banka	
1. Öğretim	Kişi	23	73	8	13	24	18	159
	%	14.5	45.9	5.0	8.2	15.1	11.3	100.0
2. Öğretim	Kişi	11	55	7	25	23	8	129
	%	8.5	42.6	5.4	19.4	17.8	6.2	100.0
Toplam	Kişi	34	128	15	38	47	26	288
	%	11.8	44.4	5.2	13.2	16.3	9.0	100.0
		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)				
Pearson Chi-Square		11.490 ^a	5	.042				
Likelihood Ratio		11.627	5	.040				
Linear-by-Linear Association		.766	1	.381				
N of Valid Cases		288						

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6.72.

Tablo 9: *Bölümünüzden memnun musunuz sorusuna verilen cevapların sınıfa göre dağılımı*

Crosstab		Bölüm Memnuniyet			Toplam
Sınıfınız		Evet	Hayır	Kısmen	
1	Kişi	19	5	3	27
	%	70.4	18.5	11.1	100.0
2	Kişi	50	8	13	71
	%	70.4	11.3	18.3	100.0
3	Kişi	38	9	26	73
	%	52.1	12.3	35.6	100.0
4	Kişi	63	10	44	117
	%	53.8	8.5	37.6	100.0
Toplam	Kişi	170	32	86	288
	%	59.0	11.1	29.9	100.0
		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square		14.920 ^a	6	.021	
Likelihood Ratio		15.967	6	.014	
Linear-by-Linear Association		9.523	1	.002	
N of Valid Cases		288			

a. 1 cells (8.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3.00.

Tablo 10: Geçim sıkıntısı çekiyor musunuz sorusuna verilen cevapların aile gelirlerine göre dağılımı

Crosstab		Geçim Sıkıntısı			Toplam
Aile Geliri		Evet	Hayır	Kısmen	
500 - -	Kişi	4	1	3	8
	%	50.0	12.5	37.5	100.0
501-1000	Kişi	4	3	9	16
	%	25.0	18.8	56.3	100.0
1001-1500	Kişi	19	18	10	47
	%	40.4	38.3	21.3	100.0
1501-2000	Kişi	17	18	17	52
	%	32.7	34.6	32.7	100.0
2001-2500	Kişi	11	18	19	48
	%	22.9	37.5	39.6	100.0
2501-3000	Kişi	8	16	13	37
	%	21.6	43.2	35.1	100.0
3001-3500	Kişi	5	16	10	31
	%	16.1	51.6	32.3	100.0
3500 - +	Kişi	7	28	14	49
	%	14.3	57.1	28.6	100.0
Toplam	Kişi	75	118	95	288
	%	26.0	41.0	33.0	100.0
		Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	
Pearson Chi-Square		24.502a	14	.040	
Likelihood Ratio		24.745	14	.037	
Linear-by-Linear Association		2.649	1	.104	
N of Valid Cases		288			

a. 4 cells (16.7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2.08.

Tablo 11: *Sizce Türkiye'de asgari ücret en az ne kadar olmalıdır sorusuna verilen cevapların yaşa göre dağılımı*

Crosstab		Asgari Ücret Kaç Lira Olmalı							Toplam	
Yaşınız		0-50	501-800	801-1100	1101-1400	1401-1700	1701-2000	2000+		
		6	2	9	56	90	30	15	208	
22 ve altı	Kişi	6	2	9	56	90	30	15	208	
	%	2.9	1.0	4.3	26.9	43.3	14.4	7.2	100.0	
22 üzeri	Kişi	1	0	2	9	47	11	10	80	
	%	1.3	.0	2.5	11.3	58.8	13.8	12.5	100.0	
Toplam	Kişi	7	2	11	65	137	41	25	288	
	%	2.4	.7	3.8	22.6	47.6	14.2	8.7	100.0	
				Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)				
Pearson Chi-Square				12.989a	6	.043				
Likelihood Ratio				14.338	6	.026				
Linear-by-Linear Association				6.574	1	.010				
N of Valid Cases				288						

a. 4 cells (28.6%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .56.

Tablo 12: Ekonomik sistemlerden hangisinin daha iyi olduğunu düşünüyorsunuz sorusuna verilen cevapların sınıfa göre dağılımı

Crosstab		Ekonomik Sistemler							Topla m
Sınıfın iz		Sosyalizm	Liberaliz m	Karma Ekonomi	Fikrim yok	Komüniz m	Kapitaliz m	İslam Ekonomisi	
1. sınıf	Kişi	5	0	12	4	3	3	0	27
	%	18.5	.0	44.4	14.8	11.1	11.1	.0	100.0
2. sınıf	Kişi	25	7	14	19	3	3	0	71
	%	35.2	9.9	19.7	26.8	4.2	4.2	.0	100.0
3. sınıf	Kişi	23	10	27	8	2	3	0	73
	%	31.5	13.7	37.0	11.0	2.7	4.1	.0	100.0
4. sınıf	Kişi	28	21	40	15	1	5	7	117
	%	23.9	17.9	34.2	12.8	.9	4.3	6.0	100.0
Topla m	Kişi	81	38	93	46	9	14	7	288
	%	28.1	13.2	32.3	16.0	3.1	4.9	2.4	100.0
					Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)		
Pearson Chi-Square					42.151 ^a	18	.001		
Likelihood Ratio					45.707	18	.000		
Linear-by-Linear Association					.278	1	.598		
N of Valid Cases					288				

a. 13 cells (46.4%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .66.

Tablo 13: *Kruskal Wallis Test Sonuçları*

	Bireysel Gelir	Aylık	N	Ortalama	χ^2	Sig.
Tarımın Gelişmesi	300 - -		34	130.32		
	301-500		10	129.07		
	501-800		81	161.59	10.850	.028
	801-1100		36	154.96		
Bölgesel Markalar Yaratılması	1101 - +		27	148.26		
	300 - -		34	144.43		
	301-500		10	126.94		
	501-800		81	163.53	10.348	.035
Sektörler arası İşbirliği	801-1100		37	150.46		
	1101 - + Sınıfınız		27	144.26		
	1		27	150.17	χ^2	Asymp. Sig
	2		71	138.69		
Kültürel ve Sosyal Gelişme	3		73	120.81	12.381	.006
	4		11	160.41		
	Aile Geliri		6			
	500 - -		N	Ortalama	χ^2	Asymp. Sig
Toplam	501-1000		8	179.06		
	1001-1500		16	104.22		
	1501-2000		47	132.26		
	2001-2500		52	130.32	15.956	.026
	2501-3000		48	168.81		
	3001-3500		37	154.12		
	3500 - +		30	154.97		
			48	135.29		
		28				
		6				

Tablo 14: Mann-Whitney U Test Sonuçları⁷

	Cinsiyet	N	Ortalama	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Siğ.
Mali Destekler	Kadın	147	153.12	22508.0				
	Erkek	140	134.43	18820.0	8950.0	18820.0	-2.093	.036
Turizmin Gelişmesi	Kadın	146	152.09	22205.5				
	Erkek	140	134.54	18835.5	8965.5	18835.5	-1.976	.048
Toplam		286						

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Üniversite öğrencilerinin büyüme, gelişme, kalkınma ve ülke ekonomisine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi eğitimsel, güncel ve teorik bilgi düzeylerinin nasıl değiştiğinin açıklanması açısından önemlidir. Özellikle öğrencilerin kalkınma algılarının eğitimlerine ve demografik özelliklerine göre nasıl farklılaştığının ortaya konması önemlidir. Bu çalışmada Trakya Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin kalkınma algıları ile ilgili bulgular:

1. Öğrencilerin hem cinsiyetlerine hem de sınıflarına göre ekonomik sistemlerden en fazla karma ekonomik ve sosyalist sistemi tercih ettikleri görülmüştür. Bu açıdan, kapitalist sistem günümüzün baskın

⁷ Gruplar parametrik testlerin varsayımlarını karşılamadığından ve bağımsız iki grup için katılımcılardan elde edilen cevapların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test etmek için Mann Whitney U-Testi kullanılmıştır.

- ekonomik sistemi olmasına karşın öğrenciler tarafından tercih edilmemiştir.
2. Öğrencilerin hem cinsiyetlerine hem de öğrenim programlarına göre Türkiye’de yatırım yapmak için sektör tercihlerinde hizmet sektörünü tercih ettikleri saptanmıştır.
 3. Öğrencilerin hem bireysel aylık gelirlerine hem de öğretim programlarına göre Ülkemizde tarıma verilen destekleri yeterli bulmadıkları görülmüştür ve oranı 83.7% ile oldukça yüksek çıkmıştır.
 4. Bireysel aylık geliri 1100 TL’nin üzerinde olan öğrencilerin 45.9% ile yaşı 22’den büyük olanların 58.8%’i asgari ücretin en az 1400-1700 lira arasında olması gerektiğini belirtmiştir.
 5. Bölümünüzden memnun musunuz sorusuna verilen cevapların sınıfa göre dağılımında öğrencilerin toplam 59.0%’u memnun olduğunu belirtmiştir. Hem birinci hem de ikinci sınıf öğrencilerin memnuniyetleri (70.4%) oldukça yüksek çıkarken, üçüncü ve dördüncü sınıflarda nispeten azaldığı görülmüştür.
 6. Öğrencilerin aile gelirlerine göre dağılımında geçim sıkıntısı çekmeyenlerin oranı 41.0%’dir. Aylık aile geliri 3500 ve üzeri olanların oranı 57.1% ile beklendiği gibi en yüksek çıkmıştır.
 7. Ülkelerin kalkınmasında devletin vereceği desteklerin “bölgesel markalar yaratılması” için öneminin belirtilmesinin istendiği soruya verilen cevaplar arasında katılımcıların bireysel aylık gelirine göre anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bireysel geliri 500 liradan fazla olan öğrencilerin diğer öğrencilere göre bölgesel markaların yaratılmasını daha fazla önemsedikleri görülmüştür.
 8. Ülkelerin kalkınmasında devletin vereceği desteklerin “tarımın gelişmesi” için öneminin belirtilmesinin istendiği soruya verilen cevaplar arasında katılımcıların bireysel aylık gelirine göre anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bireysel geliri 500-1100 arasında olanların diğer aylık gelirlerine sahip öğrencilere göre daha fazla önemsedikleri görülmüştür.
 9. Ülkelerin kalkınmasında devletin vereceği desteklerin “sektörler arası işbirliği” için öneminin, 4. sınıftaki öğrenciler tarafından daha fazla önemsendiği görülmüştür.
 10. Ülkelerin kalkınmasında devletin vereceği desteklerin “Kültürel ve Sosyal Gelişme” için oldukça önemli olduğunu düşünüyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar arasında katılımcıların aile gelirlerine göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Aile gelirleri 500 lira altında

olanlar ve 2000-2500 arasında olan öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha fazla önemsedikleri görülmüştür.

11. Ülkelerin kalkınmasında devletin vereceği “Mali Destekler” in önemli olduğunu, kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla önemsedikleri görülmüştür.
12. Ülkelerin kalkınmasında devletin vereceği desteklerin “Turizmin Gelişmesi” için önemli olduğunu, kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla önemsedikleri saptanmıştır.

Sonuç olarak kalkınma, hayatın içindeki birçok sosyoekonomik olguyu kapsayan, kavramları ilişkilendiren ve insanları ilgilendiren bir alan olarak, Trakya Üniversitesi İ.İ.B.F/İktisat bölümü öğrencilerinin kalkınma ve Türkiye Ekonomisi algılarında, eğitim düzeylerinin etkili olduğu saptanmıştır. Bunun yanında demografik özelliklerinin de önemli farklılaşmalara sebep olduğu tespit edilmiştir.

KAYNAKLAR

- Balcı, A. (2006). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. 6. Baskı, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Berber, M. (2006). *İktisadi Büyüme ve Kalkınma*. 3.baskı Derya Kitabevi, Trabzon.
- Bilgili, E., Uçan, O., & ÇETİN, F. (2003). ODTÜ İktisat, Erciyes Üniversitesi ve Niğde Üniversitesi İktisat ve İşletme Bölümü Öğrencilerinin Profillerinin Karşılaştırılması. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21, 1-18.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi Kitabı*. 1.Baskı, Pegem A Yayıncılık., Ankara.
- Çabuk, B., & Karacaoğlu, C. (2003). Üniversite Öğrencilerinin Çevre Duyarlılıklarının İncelenmesi. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 36(1-2),189-198
- Çetinkaya, Ö., & Alparslan, A. M. (2011). Duygusal Zekânın İletişim Becerileri Üzerine Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(1), 363-377.
- Dinçsoy, E. E. (2015). The Spatial Dimension of Development: Entrepreneurship Analysis of NUTS Level-3 TR212 Region. *IIB International Refereed Academic Social Sciences Journal*, 6(20), 83-107

Ekinci, C. E., & Burgaz, B. (2007). Hacettepe Üniversitesi Öğrencilerinin Bazı Akademik Hizmetlere İlişkin Beklenti ve Memnuniyet Düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 120-134.

Jones, C. I. (2001). *İktisadi Büyümeye Giriş*, (Çev.: Şanlı Ateş; İsmail Tuncer), Literatür Yayıncılık, İstanbul 2014.

Kaplan, M., & Taşdemir, M. (2008). Gelişmekte Olan Ülkelerin Özellikleri. *Ed. Sami Taban ve Muhsin Kar, Kalkınma Ekonomisi, Bursa: Ekin Yayınevi*, 7-34.

Kaynak, M. (2007). *Kalkınma İktisadı*, Gazi Kitabevi, 2. Baskı, Ankara.

Kuyumcu, B., & Güven, M. (2012). Türk ve İngiliz Üniversite Öğrencilerinin Duygularını Fark Etmeleri ve İfade Etmeleri ile Psikolojik İyi Oluşları Arasındaki İlişki. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(3), 589-607.

Mansuroğlu, S. (2002). Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Özellikleri ve Dış Mekan Rekreasyon Eğilimlerinin Belirlenmesi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 15(2), 53-62.

Orman Sabri (2008): *Ekonomik Kalkınma ve Değerler*, Uluslararası Teknolojik, Ekonomik Araştırmalar Vakfı, Ebru Matbaacılık, İstanbul.

Şenses, F. (2005). ODTÜ İktisat Bölümü Öğrenci Profili-Yeniden. *METU Studies in Development*, 32(1), 185-198.

Todaro M. & Smith S., (2012). *Economic Development*, 11th edition, ABD.

TÜİK. İstatistiklerle Aile, tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18624 (Son Erişim: 20.10.2016).

Yılmaz, B., Köse, E., & Korkut, Ş. (2009). Hacettepe Üniversitesi ve Bilkent Üniversitesi öğrencilerinin okuma alışkanlıkları üzerine bir araştırma. *Türk Kütüphaneciliği*, 23(1), 22-51.